

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félre 6 frt., negyedévre 3 frt.
Előfizetések és hirdetések díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.
Helyben előfizethetnek: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztösy P. kereskedéseiben.
Egyes szám ára 5 kr. o. é.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: borsó-tordautó szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, I-ső emelet, lejárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztösy Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Posten: Haasenstein és Vogler Urutca 13. Lang et Schwarz, Fűrdőutca 1. Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart.
Nyltér sora 20 kr.

Pártok és pártvezérek

adatok és tanulság

a párt- és emberisme köréből.

VI.

Vannak emberek, kik meegyződsüket megtagadva, tollukat eladják s így köz-becsületüket is eljátszodják; az ilyeneket a pártok minit ezitromot kifacsarják s azután eldobják — a minthogy egyébre nem is érdemesek azok a lélekfűfűk, kik tehetségeiket áruba bocsátják. Az ily fajta emberek gondoskodni szoktak magukról s kisebb nagyobb szellemi tehetségeik szerint, a mint tolluk ezüstöt, vagy épen gyémántot ér — előre zsebre teszik annak a díjját ezekben; s azután jót nevetnek azon a párton, a mely őket vélte felhasználni, holott általuk használtatta fel magát; mert az irodalom megvásárlható lovagjai a részökre szép haszonnal járt alku előtt ép akkora értékkel bírtak és bírnak, mint a kitudja hányadik párttól való elbueszás után: tehát nyertek, semmit se vesztek.

Mint a napi sajtó terén csaknem másfél évtized óta becsülettel és nem önhaszonleséshől dolgozó hirlapíró én is ismertem eme különös ember-vállalt; azt is tudtam, mily módon szoktak azok néhány ezer forintot zsebre tenni, de nekem az afféle soha sem volt kenyerem; a becsület volt ingatlan talajom, ezért adtam ennyit mások becsületszavára is, bár ugy álltam velök szemben mint kiadó.

A 36-os pártvezér biztosításaira már 1871 sept.-decemberben 500 frtot hiteleztem a magaméból — mert ekkor is én voltam a lap kiadója, anyagi ügyének kezelője — s az előfizetők apadása dacára 1872 január elején emellett csak 215 frt deficitem volt, a mint ezt főkönyvem tanúsítja. A félves lap már fontos és jó szolgálatokat tett volt a 36-os pártvezérnek és pártjának, mert a negyhónapi kiadási költségeiből a legcsekélyebb összeg is megtérített volt.

1872. januárban a lapot megakarám szüntetni, de a 36-os pártvezér biztatásaigy szölt: ne szüntesse meg, a költségétbőlet én is fedezem, pártom által is előfizettek, hatalmas egyénektől jelentékeny összegeket szerzek a lapkiadás költségeinek pótlására.

Én mint kiadó e pártvezéri becsületszót úgy fogadtam el, mint egy szóbeli kötés alapját, s tovább mentem, kinlódtam a magam pénzén hitelén, tulesigázott munkával. A pártvezér egyetlenség-szer állt elő 120 frttal s némelykor megtéríté az ingyen szétosztott lapok kihordatási költségét, a mi tehetett 30—40 frtot ez volt az ő anyagi támogatása tiz hosszú hónap alatt, míg én, mint kiadó sajátomból ismét elköltöttem 1000 frtot, s bár egyedül csináltam lapot is, deficitem 1872 augusztusában 1720 frtra rugott, a mit, hozzá adva a sajátomból elköltött 1500 frt készpénzhez és felszámítva elvesztett előfizetőimet és munkám díját is, mert a lapból semmi hasznót se huztam — anyagi veszteségemet 1871 sept. 1872. augusztusa alatt bátran tehetem együtt 4000 frtra. Szép, kerek összeg!!

Ennyibe került nekem a 36-os pártvezér dícsősége s a szerencse, hogy lapom szolgálatára, mint pártorganum nyitva állt. Nemde nagy hálával tartozom ezért a derék férfunak?!

Ez volt a jutalom, melyben engem a

36-os pártvezér 10 hónapi jó szolgálat fejében — azért, hogy organumot tarték nyitva pártcélokra — részesített; ámde azért megvagyok győződve arról, hogy pártja előtt maig is azzal dicsekszik, hogy a „Kol. Közl.“-re az ugynevezett párt-támogatás első szakában (1871. sept. — 1872. aug.) ezeket áldozott, a mint ezt lapkihordómnak most is gyakran mesélgeti.

A 36-os pártvezér 1871 szeptembertől 1872. augusztusig terjedő időszakra akként tett eleget a közte és a kiadó közt pártvezéri becsületszón alapult szóbeli kötésnek, hogy nekem, mint kiadónak és szerkesztőnek 4000 frt kárt okozott, melyből azon ideig ő maga 160 frtot térített meg; hogy eszerint ki áldozott a lapra, ezt nem kell sokáig kutatni. Meg kell még jegyez-nem azt is, hogy a becsületbeli kötelezettség teljesítésére nem is gondolt, mert a 36-os pártot a nekem tett ígéretek és biztosításról még csak nem is értesítette.

1872. augusztusában megkezdődik a lap jóakaró támogatásának második szakasza; a 36-osok egy töredéke „párt és consortiummá“ alakul Simon Elek és Lónhart Ferencz apát ur vezérlete alatt: az erdélyi katolikusok autonómiájának kivívásáért kell küzdeni. Én készítém az általuk elfogadott programot, melyben (aug. 15. „Kol. Közl.“ 187. szám) kifejtém, hogy a Deákpart hive voltam, az is maradok, hogy „a lelkiismeret-szababság és vallási egyenjogúság garantái — a régebbi és az 1848-ki törvények. E tekintetben jelszavunk: Egyenlő jog mindenkinnek. E téren nem szabad másnak azt kívánnunk, mit magunknak nem ohajtunk; itt örök érvényű azon jogelv, hogy ugy a jogot, mint tulajdon szentségét segélyeznünk, a demagómatok illetőleg az igazság igazság marad, akár egyről akár többekről van szó“ stb.

Programmat változtatlanul elfogadták. De az autonomicus „párt és consortium“ egész ivessé tette lapomat ötszörös költséggel; természetes következménye volt ennek az, hogy a régi deficitet 1720 frttal kifizettette, én ezt az egész ivesen indulás föltételül tűzvén ki; maga elismerte, hogy a lap már egy éve jó szolgálatokat tett a „párt és consortium“ egy részének; ez sem volt jutalom, hanem a már hitelezett kiadási költségek utólagos megtérítése. Ugyan a párt 3000-es mutatószámokat küldetett általam szét s így a kezemre adott 2000 frtból, az 1720 frt deficit letörlesztése s a mutatószámok kiállítását után 165 ft maradt.

A „párt és consortium“ által egész ivessé tett lap havi költsége előszámítás alapján 1200 frtban volt fixirozva; a basis vala: 400 előfizető és 300 frt hirdetés-jövedelem, tehát deficit 500 frt; de előfizető volt csak 230, hirdetés-jövedelem 100—150 frt. Tudta tehát a „párt és consortium“ hogy 1872 végére ismét legalább is 2000 frt deficit lesz (1872 sept.—decemb.) 4 hó alatt, de tudhatta azt is, hogy 165 frtból nem lehet ezeket fedezni; hanem azért két hónapig kezöket sem mozdíták: előfizetőket sem szereztek, hirdetések sem gyűjtettek, s az aláírásokat is itt helyt csak akkor indíták meg a lehető legcsekélyebb mérvben, midőn már az új deficit ismét meghaladta az 1000 frtot. A baj

nőttön nőtt. A capitalissal nem bíró kiadó hiába sürgette a „párt és consortium“-ot: összegyűltni is restelték; s ha mégis összejöttek nem tudták, nem akarták tudni mihez fogjanak; pedig a dolog egyszerű volt: a kötelezettségnek kell vala megfelelni, az elfogadott előirányzatban kimutatott szükségletet kell vala kiteremteni. Immel-ámmal aláírtak volt 794 frtot, mástól szereztek, 500 frtot de ezzel a deficitnek felét sem fedették; bárha nemcsak erre voltak kötelezve mint 2 és fél évre indult „párt és consortium“ mely „pártorganumának“ ismerte el körlevélben a „Kol. Közl.“-t.

Én mint kiadó, látva e példátlanul lelkiismeretlen eljárást többször szóval, néhány-szor írásban felkértem „a pártot consortiummá“ gondoskodjék más kiadószerkesztőről; vegye át a lapot az általa csinált deficittel, én mit sem kérek érte; nem akarták, mert akkor nem lett volna kit kínáljanak meg az év végén 2075 frt deficittel!

nem lett volna kitől követelje a 36-os pártvezér az általa 1871 szeptember—1872 augusztusában lapomnak okozott 1720 frt deficit törlesztésére 1872 augusztusban megszavazott 2000 frt megtérítését emlegetvén azon váltót, a mely csak elismervény lehetett, miután az összegről (kamáját nagylelkűleg el akará nekem engedni!) a „párt és consortium“ helyett Simon Elek, Keserű Mózes és Lónhart Ferencz urak hárman állottak volt jót; igen, de ha ez ajándékokkal nem ki-nálghatták volna a „Kol. Közlöny“ kiadóját, kinek lapját 1872 augusztusában ötszörös költséggel egész ivessé tették vala, levevén a válláról az 1720 frt deficitet — hogyan telt volna ki

a párttámogatás második szakára nemcsak becsületszóval, de írással is biztosított lapkiadási fedezet megtérítését 2075 frt adósság, jutalmul kínálva ugy, a 36-os pártvezér és autonómia „párt és consortium“ nevében —

a párttámogatás mindkét szakára 4000+2075=6075 frt adósság, melyből csak 215 frt volt a kiadó vállán, ha lapját 1872 január 1-én a párttámogatás befejezni engedi: — s valjon mennyire számítják a derék pártvezérek azon lelki kint, melyet egy vagyontalan kiadóhat 16 hónapi olcsórt támogatás (!) okozhatott a pártvezérek és pártgyűlés becsületszaván alapult szóbeli kötéssel.

A szóbeli kötés sokféle. Van hallgatag, például gavallérok játszanak, s a ki veszt, tegyen a somma ezeket, legszigorubb kötele-ségnek tartja a fizetést. Kolozsvár legutolsó földész gazdája napszámot fogad s este becsületbeli köteletségének tartja egy garast se vonni le az ígért napibérből. Az iparossal megalkussuk a pár cipőt, s ha elhozta kifizetjük, utólagosan nem cigánykodunk. A kereskedő hitelez s bár nem adunk neki írást a sommáról, becsülettel fizetünk stb. stb. A lapkiadás körül is fordulnak elő szóbeli kötések írás nélkül: például nekem 1872. szeptember óta nem volt a Gámán nyomdával írásom, de fizettem a még csak tehetem becsülettel, s fizetni fogok, ha egy évtizedi munkám-ba is kerülné; Keresztösy papirkereskedő is parolára hozatta nekem a papírt; imé milyen szóbeli kötések állanak fenn az életben. Csak az 1872 szeptemberi—decemberi autonomicus párt és vezérei ne tudnák azt, hogy a mit ök anyagi ügyekben, több ezer forint költségről

határoztak, a miről körlevélökben az egész országnak beszéltek, erősebb minden létehető másféle szóbeli kötések-nél s azt, minden párt a legszigorubbán és pontosabban megszokta tartani.

Ámde próbálja valaki elhitetni Simon Elek kettőspártvezérrel azt, hogy a világ terem-tése óta létezett nagylelkűbb és áldozatké-szebb pártvezér mint ő — fogadom el nem hiszi!

6000 frt kárral terhelni meg másfél év alatt a „Kolozsvári Közlöny“ kiadóját, ezt olvasták ki Simon Elek és Lónhart Ferencz pártvezérek saját körlevélök azon szavaiból, hogy a „Kolozsvári Közlöny“-t minden oldalról felkarolják, hogy a „küzdelmek ide-jére pártorganumuk kellően legyen megerősítve anyagilag“ — megtámogatták minden felől 6000 frt kárral, hogy jobban küzdhessen és Simon Elek, az első pártvezér kezét dörzsölgetve, nagylelkű és áldozatkész minával vonulhasson félre így szólván:

ártatlan vagyok az egészben, isten látja lelkemet!

a mit tehettem, megtettem, többet nem tehetek

Megtette köteleességét, mint pártvezér még soha!

Ezért párttagok, ti, kik őt követitek! hol az a pajzs? Fényes, „ezimeres“ legyen az, legalább is ezüstből! Emeljtek magasra! Megérdemli! Azután: arany billikomba bocsátva egyavé erős karotak vérét, fennhangon, az egész Magyarország előtti kiáltásokat: éljen Kolozsvár in spe polgármestere! éljen az erdélyi — nem, az összes 8 millió katolikus párt lan vezére! Követünk! halálig!

Sándor János,

a „Kolozsvári Közlöny“ megbízott kiadója.

Castelar programbeszéde.

Ime ott vannak a Caesarok, a Bonapartek, a Rosak, az Iturbidek, kik egy nagy bünt hagytak maguk után, egy nagy árnyat, melyet alig volt képes elűzni az emberiség geniusa a közlelkiismerettől (Taps.) — Ez az, t. képviselők, a mitől mi félünk, a mit kárhoztatunk. — Ez azon elem, mely ellen küzdeni fogunk mindig, jellemünk egész erő-lyével, s tekintélyünk egész hatalmával. Ha ellene fordulunk, ez nemcsak köteleesség-reánk, mint kormányra nézve, hanem oly szükség, melyet a jelen-kori democrazia érdeke követelőleg parancsol.

A democrazia napjainkban a halál veszedelmé-nek van kitéve; s ha a veszedelem elnyeli ezt, ennek oka a demagogia lesz. Nekünk köteleességünk megmutatni, hogy a democrazia életképes; nekünk köteleességünk tettekkkel igazolni, hogy az fejlődni és haladni képes, hogy az maga a szabadság és maga a tekintély, hogy az maga a jog és egyedül lehető-séges kormányforma. Imé ez magyarázata annak, miért törekedünk folyton oda, hogy a két köztár-sasági pártot egy kormánypártá alakítsuk; imé ezért küzdöttünk a demagogia ellen, mely küzdel-met folytatni fogjuk mindaddig, míg az tehetségünk-ben áll.

Napjainkban a fehér demagogia fenyeget ben-nünket, mely sokkal veszélyesebb reánk nézve, sokkal fenyegetőbb alakban lép fel, mint a vörös dema-gogia. Ez egy esztelen párt, mely képesnek hiszi magát feltámaszthatni a halottakat; előzőnli a felszi-getet, s a theocratia és a feudalismus jármába tö-rekszik hajtani az új kor civilizációját. Valóban meg-rémül az ember, ha tekintete Spanyolország jelen-légi helyzetére esik. Ezen eszeveszett emberek a demagogiától várják a legnagyobb segélyt. Épen ak-kor, midőn reánk nézve életkérdés az, hogy egy

zászló alá csoportosuljunk, hogy mint egy ember védhessük elveinket, büns türelmetlenség, s fenyegető lázadás iparkodik halomra dönteni a haza és a nemzet egységét. Ez az, a mi felbátorította a sötétségnek ama lovagjait, s midőn most, két év után ismét találkozunk velük, számban és erőben annyira gyarapodtak, hogy a legférfasabb és legbátrabb erő borzanda szemléli a közeledő veszélyt.

Elvakult, fellázított tömegek fenyegetik Bergát, felgyújtják Ignecaladat; fanatikus csordák földig rombolják — a szó szoros értelmében, — Tortella várát.

És nem idegen invázió, nem a hunnok közmondásossá vált hajdani kegyetlenkedése, hanem saját polgártársaink viszik végbe e borzalmas tényeket. Ők azok, kik a földközi tenger gyönyörű partjain meghonosították a gyujtogatást; a kik megakadályozták a közlekedés biztonságát, kik előzőnklik fenyegetőleg Estremadure tájait, kik Andalusia kebelébe nyomulnak, Castiliát bebarangolják, elfoglalják az északi határokat, a honnan a végső félcímével riasztgatják nagyobb városainkat. Ez azon esztelen oszcolók, mely élethalál harcra hív fel bennünket, nem törődve azzal, hogy győzelmeikkel vagy leveretéseikkal egyidejűleg a szabadság is sirba száll. És mindez, oh gyalázat! a szabadság és köztársaság szent zászlajának árnya alatt történik. (Hosszas taps.)

Az nem lehet, t. képviselők, hogy e vad tömegek elfoglalják hazátok fővárosát, hogy megbecsülnék törvényeiket szentelt templomát, hogy megkoronázzák agyrémeik szüleményét, és annak jelképét függeszszék fel palotáitok csucsaira! — Ez nem lehetséges. A folyó nem folyik vissza forrása felé, az emberi lelkiismeret többé nem válhatik a lángok és inquisitio martalékává; a zárdák nem épülhetnek fel ismét a bolt kéz parancsára. Egy abszolút király nem uralkodhatik többé e földön, mert ezen eszme áldozatul esett az emberi értelem és lelkiismeret hatalmának.

Szerencsétlenségünkre vannak emberek, kik félreismerék, sőt megtagadták saját intézményeiket, kik valóságos öngyilkosságot követnek el, midőn a demokraciát és anarchiát egyértelműnek veszik, midőn megtagadják az engedelmesseget azon intézményektől, melyeket saját maguk alkottak; kik nem akarják elismerni a törvényes megalkult köztársaságot, s inkább készek elismerni a jogtipró elemek uralmát, mint saját alkotásaik tekintélyét.

És ez az oka, hogy mi, kik a köztársasági pártot képviseljük, kik annak eszméivel akarunk uralkodni, felhívjuk hazánk minden harcosát, még azokat is, kik a Bourbonok családját védtek és támogatották annak idejében, hogy védjék most a köztársaságot, mint védtek hajdanában II. Izabellát. Azt mondjuk ezeknek: legyetek meggyőződve, a köztársaság dicsőséggel fogja bearányozni homlokotokat és ez lesz ama gondviselés, mely megőrizdi fiaitok szabadságát.

A köztársasági párt tisztán áll a felelőség terhétől a háborúért. E párt nem engedheti, hogy a polgári háboru tovább terjedjen, nem tűrheti, hogy a theocratia feltámadjon; nem tűrheti, hogy Don Carlos ülhesse a spanyol trónra. A háboru tűz; a háboru pusztulás; a háboru az erőszak; a háboru a halál; a háboru gyujtogatás és veszedelem. Nem volnánk férfiak, ha nem felelőnk háboru háborúval, tűzzel, vérről vérről, halálra halállal. (Nagy taps.)

Igen képviselő urak, mi háboruba megyünk, és folytatni fogjuk azt; midőn özönvíz fenyeget, ki-törjük az ájtót, hogy megmenekülhessünk; tűzvész esetében szomszédunk lakásán keresztül szabadulunk; hajótörésről elfeledjük a törvényeket, s csak egy cél felé ösztönöz bennünket a lélek: ez saját megmentésünk. Így kell nekünk cselekednünk az általunk folytatandó háboruban is.

Kérem tehát önöket, t. képviselők, kérem meggyőződéseim egész teljével, a népszerűség félretételével, melyet különben soha sem kerestem, kérem haszaszeretemet és becsületességem egész erejével, ragadjanak meg minden eszközt, használjanak fel mindent, hogy a hadseregben a fegyelmet helyreállíthassuk, hogy azt nagy feladatához méltólag küldhessük a haza érdekeinek védelmére.

A halálbüntetés eltörlése pártunk egyik jelszava. E jelszó tudományos és politikai elv egy-szersmind; de sohasem jutott eszébe senkinek, hogy hadsereg létezhesse fegyelem nélkül. Az egyesült államok és Svájc példával szolgálhatnak e tekintetben.

Nekünk nem szabad megengednünk azt, hogy a tiszték elhagyhassák ezredüket, hogy a katonák átadhassák fegyvereiket a carlistáknak, hogy azon emberek, kik a béke és rend fenntartására s illetőleg helyreállítására vannak hivatva, maguk bontsák meg a rendet, s csináljanak zavart, lázadást, és fosztogassák a békés polgárokat; nekünk egy szóval nem szabad megengednünk azt, hogy a világ azt higgye rólunk, hogy a spanyol társadalom felbomlott és megrendült alapjaiban, hogy e társadalom egy veszedelmes és látogató seb az egyetemes emberiség testén.

(Vége kór.)

Közlemények a magy. kir. honvédelmi miniszterium működéséről 1867—1872.

A miniszter megbízásából hivatalos adatok alapján írta Asbóth János, magy. kir. honvédelmi miniszteri titkár.

HARMADIK RÉSZ.

Sorhadi és általános védügyek.

Kebelbeli ügyvitel.

Nolczadik szakasz:

Sorhadiak és általánosak.

XXX. Sorhadi ügyek.

Azon terjedelmes és nagyfontosságú új hatáskör, melyet a magyar kir. honvédelmi miniszterium az 1868-ki védtörvények által nyert, nemcsak magán a honvédség felállításán alapul és nemcsak ennek ügyeire szorítkozik; ellenkezőleg nevezetesen kiterjedést nyert a miniszterium hatásköre, a sorhad, az általános katonai és védügyek fölött is, a mint ezt csattanósan tünteti ki a miniszterium 1869. előtti működésének összehasonlítása utóbbi működésének egyedülazon részével is, mely nem csupán a honvédségi ügyekre vonatkozik.

Az 1868-iki védtörvények elválasztották a sorhadra vonatkozó közigazgatási ügyeket, a közös hadügyminiszteriumban összpontosítva csak az maradt, a mi a sorhad egységének volt postulatuma, és az, a mi ez egység mellett kettő szakítható nem lett volna, hogy az egy apparátus által ellátott ügyeknek két külön felállítandó apparátusra bízása által ne szenvedjen az egységes sereg harcképessége egyfelől, és ne fizetessék meg ezen hátrány ezenfelül még az illető költségeknek közel két-akkorára növekedése által is.

De mindaz, a minek e döntő két akadály elejébe nem lépett, el lön választva, és a katonai közigazgatásnak Magyarországot illetőleg nemcsak általános, sorhadat és honvédséget egyaránt érdeklő része ment át teljesen a m. k. honvédelmi miniszterium hatáskörébe, hanem átment számos tisztán sorhadi ügy is.

A mi különösen az utóbbiakat illeti, eltekintve a folyó ügyek természetével bíró egyes esetek tömegétől, a miniszterium szabályrendeleti és elvi jelleggel bíró intézkedései időszertei sorozatban főleg a következők voltak:

A közös hadügyminiszterrel folytatott tárgyalások után mindenek előtt megállapították és a helyhatóságoknak kiadatták azon határozatok, melyek az addig érvényben állottak helyett a véderőről szóló 1868. évi XL. t. cz. 58. §-a alapján a törvényozik végrehajtása és foganatosítása tekintetéből szükségessé váltak azokra vonatkozólag, a kik a rendes hadseregnél és hadi tengerészetnél állnak szolgálatban, nemkülönben a nyugdíjasokra és nyugszoldos rokkantakra, valamint az 1869-i egy éves önkéntesek s általában az önkéntesek felvételére. (Rend. t. 1869. jan. 8.)

Az egy éves önkéntesek irányábani eljárás részleteiben szabályoztatván és ő felsége által a közös hadügyminiszternek a m. k. honvédelmi miniszterium hozzájárulásával előterjesztett javaslata folytán jóváhagyatván, a fennebbi intézkedéssel kapcsolatosan a helyhatóságoknak szintén kiadott a legsürgősebb közzététel végett és oly utasítással, hogy azokat szorgosan tanulmányozva, az a lehető legelőzékenyebben felvilágosítani kötelességüknek ismerjék. (Rend. t. 1869. febr. 20.)

A honvédelmi m. kir. miniszterium és a közös hadügyminiszterium közt folytatott tárgyalás alapján történt legalázatosabb felterjesztés következtében a hazabocsátandó, vagy behívandó szabadságos és a tartalékhoz tartozó katonáknak tulajdonukat képező polgári ruházattal leendő ellátásuk iránt szabályrendelet bocsátatott ki. (Rend. t. 1869. marc. 10.)

Miután oly ifjaknak, kik egyévi önkéntesekül felavattatni kívánnak, de az e részben követelt tanulmányi képzettséget rendes iskolai bizonyítvánnyal nem igazolhatják, megengedettett e hiányt, magasabb műveltségű igazolása tekintetéből, különös vegyes vizsgálati bizottságok előtt felvételi vizsgálat által pótolni, e vizsgák iránt intézetett rendelet a helyhatóságokhoz. (R. t. 1869. okt. 2.)

A katonai parancsnokságoknak a katonaság részére szükségelt terek iránti tárgyalások megkezdésére és a karhatalom kirendelésére történt feljogosításuk iránt körrendelet bocsátatott a helyhatóságokhoz. (R. t. 1869. dec. 14.)

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, sept. 23.

— **Hátralékban levő t. előfizetőinket kérjük, méltóztassanak az illető összegeket hozzánk mihamarább beküldeni.**

— **A „Kol. Közl.” szerkesztősége.**

— **Szende B.** honv. miniszter ő nmlga tegnap óta városunkban mutat. Az „Európa szaloda” ezért tegnap egybegyűlve látta az egész honvéd tisztikart — csak egy hiányzott.

— **A derék honvédhadnagyot** Ajtai Ferenczet tegnap temették; a városi polgárság javának százi s a tisztikar kísérté az oly korán elhunyt

férfi hült tetemeit; hátrahagyott iratairól már sokat beszélnek. Az elhunytat mindenki szerette és becsülte.

— **A gránit járda** lerakásával haladnak, ma holnap ezt is megpróbálhatják a kényelemre vágyók; a mint látjuk legtöbb okuk lesz a cipőszőknek örövendezni, mert ide szükség lesz a valódi fontos talpra.

— **Ertesítés.** A kolozsvári rom. kath. főelemi tanodánál az 1873—74-ik tanévre a beiratások f. évi sept. 29, 30 és okt. 1-ső napjaiban fognak megtörténni; a rendes előadások pedig okt. 6-án veendik kezdetüket. Miről úgy a helybeli, valamint a vidéki érdekeltek azon figyelemzetéssel értesítettek: hogy gyermekeiket a fennjelzett napokon beírni annyival is inkább siessenek, mint-hogy október 6-án tul — a rendes tanórákban — az oktatás menetét akadályoznák. Kolozsvárt, sept. 23. 1873.

Polák Gergely s. k.

a főelemi tanoda igazgatója.

— **Közügyülés.** A „kolozsvári kör” 1873 okt. hó 5-én d. u. 4 órakor saját helyiségében közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai: Elnöki megnyitó; titkári jelentés; számadás vizsgáló bizottság jelentése; netaláni indítványok; tisztválasztás; elnök, al-elnök, titkár-jegyző, háznagy, pénztárnok, ügyvéd, s a választmányból kilépő Korbuly Bógdán, Frits Albert, Dr. Haller Károly, Szász Gerő, Sebestyén Mihály, Szentiványi Gyula, s a városból eltávozott Hatfaludi István helyébe 7 választmányi tagnak titkos szavazás útján való választása.

Móricz István

háznagy.

— **A bécsi kiállítást** aránylag Magyarországból látogatják legjobban. Csak a magyar kir. kiállítási bizottság pártfogása alatt álló vállalat eddig 57 külön vonaton 48700 személyt szállított Magyarországból Bécsbe, és ez ezen vállalatnál bejelentett előjegyzések szerint várható, hogy a kiállítás látogatása mindvégig erős fog maradni.

— **Jerusálemben** a szent sir templomában mult hó 18-án szintén megünnepezték királyunk születés napját és ez alkalommal Franc atya ferenczrendi szerzetes végezte az egyházi szertartásokat; jelen voltgr. Caboya osztrák-magyar konzul is, ki délelőtt az osztrák alattvalók szerencsekívánatát fogadta a király nevében.

— **Angliában** egy parlamenti jelentés szerint a mult évben vasuti szerencsétlenség következtében összesen 1145 ember halt meg, és 3038 szenvedett sérüléseket, e számban befoglaltatnak a sínekre fektűt öngyilkosok is.

— **Osztrák bankjegyek hamisítása Londonban.** Londonban egy Schönberger Sámuel nevűmagyarországi származású egyént tartóztatott le arendőrség osztrák bankjegyek megkísérlett hamisítása miatt. A letartóztatott mult pénteken a marl-borough-streeti fenyítőrendőri törvsz. előtt gr. Mongelar osztrák-magyar nagykövetségi titkár jelenlétében kihallgattatott, mely alkalommal kiderült hogy az illető szabó és azelőtt Amerikában tartózkodott. A további vizsgálata még be nem fejezett nyomozások miatt elnapollatott, és egyttal ez esetről az osztr. magyar kormány értesítettetni határoztatott.

— **Kincskeresők Amerikában.** Az észak-amerikai szabadságharc idején, 1780, őszén, midőn az angolok elfoglalva tartották New-Yorkot, egy 54 ágyús fregat, a „Hussar” New-Yorkból Connecticutba indult, hőzel 400,000 font sterlinget vive az ott állomásozó csapatok számára. Az ugynevezett „Hell Gate”-en (pokol kapuja) áthaladva a hajó, szirtre került és ennek folytán olyan lyukat kapott, hogy az angol matrózok gyorsan a mai North Brother Islandtól fél mérföldnyivel nyugatra eső pontra vitorláztak, hol a hajót szárazra hozni remélték. Erőfeszítések azonban siker nélkül maradtak, és a fregát kincsével, és mint a hagyomány mondja, a hajóbelsejében lánczra vert 50 hadi fogolylyal együtt elmerült. Az angolok 1810-ben engedélyt kértek ugyan az amerikai kormánytól, hogy buvárokat küldhessenek le a vízbe, ez azonban természetesen megtagadtatott tőlük. — Az 1812-ben közbejött háboru miatt amerikai részről is el kellett halasztani minden kísérletet a kincs fölkeresésére, mig 1820-ban külön társulat alakult e célra. Azonban sem ezen társaság, sem később a híres tengeralatti buvár, George W. Taylor, ki új találmányu buvárkészletével két éven keresztül átkutatta a mélységet, semmi eredménytsem értekel. A kísérletek azontul hosszú ideig pihentek; 5 év előtt azonban újra megkezdte azokat egy szintén Taylor nevű ember, ki saját találmányu buvárharcjára 20,000 dollárt költött, de azután visszavonult. Az óta egy hollandi salup horgonyoz azon a ponton, hol a kincs állítólag elmerült, és a buvárok szünet nélkül dolgoznak. Eddig ugyan néhány elszórt guinée kivételével semmi kincshez hasonlóra nem akadtak, de bizton állítják, hogy az még megvan. E nézetükben megerősíti a kincskeresők azon tapasztalás, hogy a munka helyén sok vasszeleg található, a mit onnan magyaráznak, hogy az arany vasládába volt zárva.

— **Figyelmeztetés.** A gyula-fehérvári rom. kath. gymnasiumban a beiratások folyó 29-n kezdődnek s tartnak a következő nap és okt. két

első napján mindig délelőtti 9 órától 12-ig. Ugyanezen napok délutáni óráiban a főlvételi és javító vizsgálatok tartattnak. Az első osztályba csak a 9 évet már betöltött tanulók vétetnek fel, azért ezek keresztelési bizonyítvánnyal jelenjenek meg az igazgatónál. A főlvételi vizsgálatnál, megkivátnatik: a magyar nyelv tanból értelmes magyar olvasás, az alaktan főbb részeinek, jelesen pedig az egyszerű, bővített és összetett mondatoknak kellő ismerete, feltűnőbb hibák nélkül dictandó-írás, a számtanból a négy alapművelet tudása egész és közönséges törtszámokkal. A javító vizsgálatokat minden tanuló csak azon intézetnél teheti le, melynél megbukott. A felsőbb osztályokba jelentkező tanuló az előbbi osztályról szóló iskolai bizonyítvány előmutatása után vétetik föl, miért ezt okvetlenül hozza magával. Okt. 3-án a magántanuló írásbeli, okt. 4-én pedig szóbeli vizsgálata leend. A tandij 1873—74-ik tanévtől kezdődőleg 5 o. é. frtb an határoztatott meg a fensőbb tanhatóság által, azért ugy ezen összeget, valamint az ifjusági könyvtár használatáért egyszer mindenkorra megállapított 50 krt a beiratás alkalmával az igazgatónak mindenki kivétel nélkül tartozik lefizetni. Gy.-Fehérvárt, 1873 sept. 21.

Biró Béla,

gymn. igazgató.

— **Necrolog** N.-Ajtai K. Károly a maga és rokonai nevében mély fájdalommal jelenti, hogy egyetlen szeretett testvére, szabadsággolt állománybeli m. kir. honvéd hadnagy **N.-Ajtai K. Ferencz** élete 26-ik évében, folyó hó 20-án d. u. 2 1/2 órakor, egy véletlen pillanat áldozata lett. Földi része folyó hó 22-én d. u. 4 órakor fog az országos Károli kórodából egy felette tartandó ima után a köztemetőbe végnugalomra elhelyeztetni. Kolozsvárt, 1873 september 20-án.

A közönség köréből.*)

Oláhlápos-Bányán, 1873 sept. 12-én.

T. Szerkesztő ur!

Oláhlápos-bányai lelkész Bakk Endrének, a „K. Közlöny” augustus 16-ról, 194 számában kiadott s alólirt előjáróságot megrovó cikkjére válaszunkat következőekben vagyunk bátrak beküldeni és kiadatását kérni: ugyanis,

A „K. K.” aug. 16-ról, 194 számában azt állítja Bakk Endre lelkész, hogy Oláhlápos-Bánya községében is uralkodik a cholera-járvány, és pedig kétféle, „az egyik, mely tesi életünket iszi sirba,” a másik, „mely nemzeti szellemünk életét oltja ki,” hogy az utolsó cholera helységünkben létezik e vagy nem? azt nem tudjuk, erre majd megfelel az illető érdekelte fél; de hogy az első cholera még ez ideig sátorfáját mi nálunk fel nem ütötte, mint valótlíthatjuk, s nem is gondolhatjuk, hogy miképpen írhatta Bakk Endre lelkész, miszerint községünkben is uralg a cholera, és kilencz beteg közül nyolcz lett volna áldozatja e kegyetlen halálnak, és csak egyet kimélt meg; ezen állítása Bakk Endre lelkésznek a filentéssel határos, s hihetőleg csak is a felsz dictálta pennája alá, mert ugy látszik igen félti a haláltól romlandó természet, s midőn még azt is állítja, hogy „előjáróságunk részéről semmi intézkedés nem történt a cholera ellen,” nem csináltattak előre koporsók, az e járványss betegségben elhalók, rögtöni eltemetésére; „még eddig hála istennek, nincs szükségünk a koporsókra, oly járványos betegségben elhalók részére, a mely községünkben, még ez ideig nem jelentkezett, s nagyon csodálkozunk a lelkész ur ilyen alaptalan állításain, hisz akkor maga magát rovatja meg a közvéleménnyel, mivel a cholera-járványos betegségben elhaltakat azon nap, rögtön kell eltemettetni, nem két, három nap multával, és akkor is, a hallottas háznál és kün a sirnál óra hosszáig tartott siralmas beszédekkel és zenekar kíséretében, a mint azt a lelkész ur akkor is tette, a midőn az általa állítólag choleraiban elhalt egyéneket eltemette.

Községünk pénztára, mint a lelkész ur is tudja, nagyon szegény, ugy, hogy a jelenben képtelen saját tisztí személyzetét is fizetni, nem hogy szükségletlen koporsókat tudjon csináltatni, a községünkben, még ez ideig nem mutatkozott, choleraiban elhalandó egyének eltemettetésére; de legyen megnyugodva a lelkész ur, hogy ha a járvány legkevésbé fog mutatkozni, akkor bizonyal meg tesszük a magunk kötelességét a nélkül, hogy a figyelmeztetést várnok, épen a lelkész urtól ??? esmérven ez ügyben is teendőinket, ámbár oly előjárósának nevezettünk Bakk Endre lelkész által, kit „hivatalos protocolum megkezdésére képviselőtestületileg kellett meginteni.”

Ezen állítására a lelkész urnak, csak is sajátánatunkat fejezhetjük ki, az oly rövid emlékeztető tehetségért, a milyent tanusít a lelkész ur fenti állításával, hisz emlékezhettek, midőn a képviselő testületi gyűlésben, a hivatalos ügyek protokulomai léte, vagy nem létéről tett említést, akkor már jegyző könyveik készen voltak, s midőn a nagyobb meggyőződés megszerzésére végett, azokat Bakk Endre lelkésznek, mint akkori képviselő testületi tagnak, megmutatni akartuk, meg nem nézve azokat, azt nyilvánítá „ha már

*) E rovatban megjelenő cikkért csak a sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget a Szerk.

készen vannak, szükségtelen másolat szerezni; ha valamit ír, tesz az ember, tegye megfontolás után, akkor nem jön, önmagával következtetésbe, mint a lelkész ur, a mi következtethető a Bakk Endre által írott cikkek és ssját, általunk imént fel- említett szavaiból.

Különbem nem esuda, ha Bakk Endre lelkész ur minket hanyagsággal vádol akkor, midőn az állítja, hogy „községünkben soha alkotmányos világ és rend nem lesz, mert sokkal nagyobb és több a füst”, hogy mit ért e mondata alatt, nem tudjuk, óhajtanók a magyarázatot, . . . vagy talán e mon- data, egy a megyei alispáni hivatalból küldött válasz eredménye lenne-e??? nem tudjuk, de gondoljuk, s talán annak lehet tulajdonítani azt is, hogy a lel- kész ur lemondott a képviselőségről átlátván azt, hogy nem teljesített minden úgy, a mint azt ő atya- sága óhajtott.

Ezen igazoló válaszuk után, bátorkodunk em- lékeztetni, község előljárási ügyeit illetőleg, Bakk Endre lelkész urat mint csakis néhai képviselő testületi tagot, egy izraelita ügyvéd azon ajánlatára midőn kérdezte, egy bizonyos per tárgyalásakor, a hol a lelkész ur ügyvédeknek akart minden fel- hatalmazás nélkül „hát az ur kicsoda” felelvén „én a helybeli plebános vagyok”, erre a nevezett ügyvéd ajánlotta, ha plebános, legyen plebános, és ne mártsa magát minden oly ügyekbe a mik nem hatásköréhez tartoznak; jobb lenne addig, míg a minket megtámadó cikkeit fogalmazza, ha szóno- kolni megtanulna, mert nagyon szegény szónok, hisz különben ösmérve Bakk Endre lelkész urat, csakis örvendünk, hogy minket is szerencsétlenül becses figyelmével!!!!

Oláhlápos-Bánya községe előljárási ügye.

Biasini szállodájába Kolozsvárrt

1873-dik szeptember 15-dikétől következő az szabály fog életbe lépni, a mely olcsó árakra a t. cz. utazó közönség részvétét felkérjük:

Egy kettős szoba utcára két ágygyal együtt 1 ft 80 kr.

Egy egyes utca első emeleti szoba egy ágy- gyal 90 kr.

Egy egyes nagyobb emeleti udvar szoba ágy- gyal 70 kr.

Egy földszinti szoba és emeleti kisebb ágyas- tól 60 kr.

Egy külön ágy naponta 20 kr.

1 szál milly gyertya 12 kr.

1 portió fa, melylyel háromszor lehet befüte- ni, 15 darab, 15 kr.

Bérszolgá egy rendbeli gunya és csizma tisz- titásért 10 kr.

Bérszolgá egy comissio tételért 10 kr.

1 adag fehér kávé szobába 2 kilivel 24 kr.

1 ebéd, négy féle szobába felszolgálva 80 kr.

1 ebéd 5 féle szobába felszolgálva 1 ft

1 port. széna vagy szalma egész éven ke- resztül 8 kr.

1 véka zab egész éven keresztül 70 kr.

Négy istálló 40 lóraáll az utazó közönség ren- delkezésére és istálló pénz külön nem számítatik. — Minden vasúti vonat érkezésénél a szálloda sa- lon omnibussai az utazókat behozzák, és az indu- ló vonatokra kiviszik kisebb kézi podgyászszal együtt 20 krért. — Az étteremben valamint a szo- bákba a legjobb ízű ételeket és tiszta italokat bér- lő Drágos Lázár jó hírű konyhája és pinczéje, étlap szerint határozott olcsó árban szolgáltatja ki, min-

den idő tájban. — A szállodába egy kényelmes kocsi négy jó lóval áll rendelkezésre, melylyel úgy a városban, valamint utba minden irányban, s min- den időtájban utazhatni, s a gyorsutazási irodában megrendelhetni.

Biasini szállodából a gyorskocsik Szam o s- ujár és Deésre naponta kétszer indulnak reggeli 7 és délutáni 3 órakor.

Kolozsvárról Beszterczére naponta reggeli 7 órakor.

Kolozsvárról Beszterczéig vagy vissza 30 font szabad podgyászszal mértőföldenkint I. osztály- lyal 40 kr. számítatik.

Azon t. cz. utasok, kik a korán reggeli vo- natot akarják használni, kéretnek estve a kapus- sal tudatni, hogy kellő időben felkeltesse. Biz- tességgel elmondhatni, hogy ezen Kolozsvárrt első, legnagyobb és legrégibb jó hírű szálloda, melynek 50 kényelmes vendégszo bái kényelmesen és tisztán butorozva, gyors és jó szolgálattal, s még soha a jelenlegi viszonyoknál fogva egy szállodába sem tapasztalt olcsó árakkal t. cz. utazó közönség meg- elégedését kinyerendi, mert a tulajdonosnak jel- szava: „nagy forgalom kevés ha- szonnal.”

Végül a t. cz. utazó közönségnek eddigi pártfogásáért hálás köszönetünk kifejezése mellett jól berendezett gyorsutazásunkat, s meglepő olcsó szállodánkat továbbra is tisztelettel ajánljuk, s kérjük ártészállításunkat rokonaik és ös- merőseik között is terjeszteni.

Kelt Kolozsvárrt, szept. 9-kén. 1873.

Biasini szálloda tulajdonosa.

Távírti tudósítás a bécsi börzéről.

Sept. 10-ről. 1873 % metaliques 69 20. nemzeti kölcsön 73.35. 1860-diki államköl- csön 101. — Bankrésztvények 9.66 Hitelrésztvé- nyek 227. — London 112.90. Ezüst 108 10. Cs. kir. arany 5.46 1/2. 20 frankos arany 9.05 1/2. Földtehermentesítési kötvények: Magyar 76. 25. Temesi 73.75. Erdélyi 75. —. Horv. Szlavan. 75. —

Nyiltér.

[1—*]

Titkos betegségeket és tehetetlenséget (elgyengült férfierőt)

ugyszinte hugycsőszűkítéseket, magömléseket gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

Dr. Handler Mór

orvos- és sebésztudor, szülész és szemész.

Rendel napoként: délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipótváros, nádor- utca 13. sz. I-ső emelet 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azon- nal válasz adatik.

Felelős szerkesztő Sándor János.

Sz. 30580-1873. 929 2—3

Hirdetmény!

A dohány eladási javaknak az 1874 év- ben a kolozsvári k. dohány gyárból a ko- lozsvári vaspálya udvarba és onnan visz- sza a gyárba, továbbá a m.-vásárhelyi vaspályaudvarból a m.-vásárhelyi dohány áruda raktárba és illetőleg onnan vissza a pályaudvarba teljesítendő fuvarozására ezennel pályázat nyitattik.

A kolozsvári dohány-gyár és a vas- pályaudvar között elszállítandó dohány eladási javak mennyisége körül belül 20 ezer mázsát, a m.-vásárhelyi áruda raktár és az ottani vaspályaudvar között fuvaro- zandó dohány mennyiség körül belül 10000 hatszáz mázsát teszen, megjegyeztetvén, hogy a dohány javak kövezt-vám men- tsek.

A szabályszerűen felszerelt, 50 kr. bé- reggel és a vagyoni állást igazoló bizo- nyítványval ellátott írásbeli ajánlatok a ko- lozsvári k. pénzügyigazgatóság elnöksé- nél folyó év október hó 8-ig déli 2 óráig beadandók.

A további feltételek ezen k. pénzügy- igazgatóságnál valamint a m.-vásárhelyi vaspályaudvar bizottságnál megtekinthetők.

A m. k. pénzügy- igazgatóságtól.

Kolozsvárrt 1873 szeptember 17-én.

Egy ifju,

ki a gyümölcs, és bortelemelési inté- zetet Klosterneubourghban jó sikerrel vé- gezte, azonkívül az erdészeti és gazdá- szati téren is meglehetősen gyakorlottság- gal bír, 24 éves, erős, a német, mind magyar és szerb nyelvet mind szóban írásban tökéletesen bírja, keres egy isme- reteinek megfelelő szolgálatot, valamely na- gyobb szálló termelés vagy pincze keze- lésénél.

Tetsző ajánlatok kéretnek C. F. 100 cím alatt poste restante, Vukovár Szerém megyébe küldetni. 9-0 1—3

Valódi brazilai Rum egy pint üveggel 1 fr. o. é.

Kizárólag csak Dietrich és Gottschlig thea kereskedők és oszt. császár s magy. kir. udvari szállítóknál kapható PESTEN.

Főraktár, váciutca 14-ik szám. 918 8—9

Fiókraktár, kigyóter Gróf Teleky palota.

Ezen rum finom minőségű és izlésű, leginkább theához, továbbá pedig mostani cholera időben ivó vízzel keverve, használható.

Fogfájást

egy családnál sem volna szabad hiányoznia.

Valódi minőségben 35 és 70 kros üvegekben kapható az egyedüli raktárakban Kolozsvárrt: Wolf János gyógyszerárában.

Beszterczén: Dietrich és Fleischernél.

Gy.-Fehérvárrt: Biró M.-nál.

Brassóban: Jekelius A.-nál.

M.-Vásárhelyt: Bucher Miksánál.

N.-Bányán: Haracek J.-nél.

N.-Sajon: Milde A. orvosnál.

Budán: Wlassek Ed. gyógyszerészénél.

Pesten: Török J.

N.-Szébenben: Thalmayer és társánál.

Sz.-Régenben: Leonhardt S. és J.-nél.

Szegesvárrt: Teutsch J. B.-nél.

Déván: Rosnyák A.-nál; Nagy-Enyeden:

Horváth Ferencznél.

bármely nemű legyen az, még ha odvasok vagy rökönnyödtek is a fogak, tartósan meggyó- ztatnak a híres indiai kivonat által. Felül- mulhatlansága miatt híressé vált világhírű lett. s

Érdekes tudni való vidéki lakosoknak

különösen ügyvédek, üzletemberek, gazdák, alkalmazást keresőknek s. t. b.

Gyakran történik, hogy valakinek Budapesten bármilyen teendője van s azt elfoglaltatás, csekélység s más egyéb okok miatt személyesen el nem intézheti. Mindazoknak ajánljuk gyorsan, pontosan eljáró és felette mérsékelt díjt igénylő iro- dánkát, — mely a legnagyobb készséggel minden néven nevezendő, a becsületes- séggel megféré még legcsekélyebb ügyet is felelősség alatt magára vállal és teljesít.

Hogy irodánk minden tekintetben megfelelhessen a t. cz. közönség igényeinek, gondoskodva van arról, hogy minden ügy szakember által végeztessék, miért is iro- dánkban jogtudósok, technikusok, kereskedelmi, gazdasági és iparos szakemberek al- kalmaztatnak.

A legkisebb, ugyszólván értéknélküli megbízás ép oly pon- tassággal és gyorsasággal teljesítetik, mint a legnagyobb.

1. Egyszerű sürgetések, tudakozódások vagy beadványok eszközöléséért (ha ezek egy óránál több időt nem igényelnek). hatóságok, hitelintézetek, testületek, s más egyéneknek 1 ft.

2. Folyamodványok és más egyéb ügyiratok szerkesztése, francia, angol, olasz stb. fordítások eszközölése, — rajzok készítése, másolatok vétele s hasonló teendő- kért, ha azok egy fél óránál több munkát nem igényelnek, — 1 ft., — nagyobb te- endők előleges megállapodás szerint a lehető legmérsékeltébb díjért.

3. Bármily nemű cikkeknak megrendelése, bevásárlása, vagy továbbításáért 5 ft. értékig 20 kr. — 5 ft. on felül az eljárásért minden ft. után 2 kr. díj fizetendő.

4. Kölcsönök eszközöléséért (5 ft. on kezdve a legnagyobb összegek erejéig) 20 ft. 5%, 20 ft. on felül 100 ft. 2%, 100 ft. on felül összegektől 1% az in- tézet eljárási díja.

5. Budapesten nem lakóknak, kik bármilyen alkalmazásra egyéneket keresnek, nem különben olyanoknak, kik alkalmazást keresnek az iroda közbenjárását felajánlja. Beíratási díj 1 ft. Illeték az évi fizetéstől 4%.

Ezeket a t. cz. közönség tájékoztatása végett felmentetjük, itt fel nem említett bármilyen a becsületesességgel megféré teendőket az iroda szívesen elvállal és csekély eljárási díjért teljesít.

Mindazok, kik kérdőleveleikre választ kívánnak, kéretnek 20 krt nem kü- lönbem az eljárási díj legkisebb összegét, az 5-ik pontnál a beíratási díjt mellékelni. Bérmintetlen levelek el nem fogadtatnak.

Az első magyar központi bizományi iroda Buda-Pesten.

824 Lipótváros, mérlegutca 4. szám.

10 — *

Eskoros rohamokat (Nyavalyatörés)

gyógyít levelezés útján a eskor szakorvossa dr. O. Killisch, Berlin, Louisenstrasse 45. E pillanatban 1000-nél több beteget van kezelése alatt.

664 94 — *

EGYESÜLT ERDÉLYI TAKARÉKPÉNZTÁR

Alólírt választmány az „Egyesült Erdélyi Takarékpénztár” részvényeseit folyó évi október 27-én délután 4 órakor a kolozsvári „Hitel-Bank” intézet helyiségében tartandó.

RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉSRE

ezennel tisztelettel meghívja az alapszabályok 13-dik §-a értelmében.

E közgyűlés tárgya: Az alapszabályok szükségessé vált módosítása.

Az alapszabályok 14-ik §-a értelmében minden részvényes szavazhat, a ki egy részvényt (jelenleg egy ideiglenes elismervényt) 8 nappal a közgyűlés megtartása előtt letesz. Az ideig- lenes elismervények a kolozsvári „Hitel-Bank” helyiségében működő bizottság kezébe teendő le, a melyekről tanúsítvány és szavazati jegy szolgáltat ki.

A 15-ik §. szerint a szavazati jog személyesen, vagy más — a maga személyében is szavazatra jogosított, kellőleg megbízott részvényes által gyakorolthatatik.

Minden részvényes annyi szavazattal bírna hány részvénynek tulajdonosa; de tíznél több szavazattal sem saját személyére nézve, sem — mint meghatalmazott — nem bírhat.

Az „Egyesült Erdélyi Takarékpénztár” igazgató választmánya:

Br. Bánffy Albert, elnök.

920

Gámán Zsigmond. v. tag.

4 — *

E HÓ FOLYTÁN OKVETLENÜL
MEG FOG JELENNI
AZ
„UJ VILÁG”
czimű nagy naptár
az 1874-ik évre.

SZERKESZTETTÉK:

Léczfalvi B. LÁSZLÓ és HORY BÉLA,

Tartalom: I. Szépirodalmi rész. Dal az ingről. Hood Tamástól, fordította: Hegedüs István; Liba-phantasiák, humoreszk; Temetés után: Léczfalvi B. László; Szerencse le: T. Nagy Imre; Munkás meséje: Simó Géza; Magántanítás: Hory Farkas; Bőjt a törököknél; Szerencse szeszélyei közli: T. K. A szeretet hatalma: V. . . Rajka Teréz; Nőemancipációról: Hory Béla; A „pillangó dalok”ból: Dalmadi Győző; Hadak utja: (hun monda) Hegedüs István; Egy éj a zárdában, francziából: B; Páter Itcze: Kerekes Sámuel; Tettvagytló néha: Hory Béla; Mészáros Lázár életéből: V. —; Egy hős ifjuról: Benedek Aladár; Tilos csók száz szem előtt: Hory Farkas; Hamis, hazug: Szabó Sándor; A czimek, szemelvény Wéber „Demoeritos”-ából; Egy érdekes házasság; Egék leánya, tünde képzetek: Sári Lajos; Természet krónikájából: Léczfalvi B. László; Szépitő szerek: V. E.; Két érzélem: B. Kemény Endre; Egy román költői alak: Moldován Gergely; Koldus jogtudor Kristály vizü. . . Moldován Gergelytől; Ismeretlen pályatárs: Berényi Gusztáv; Rousseau, nőemancipációról: Salamon Antal; Család és állam: Hegedüs Sándor; Lelkiismeret; Jőj szívemre: Murányi Sándor.

II. Mezőgazdáknak, bortenyésztőknek. Nélkülözhetlen tudni valók a vető magról. Öt névtelen közlemény egy elősmert jeles gazdasztól. Gabna üszög; Rozsda; Szükséges tudni valók a szecskáról; Mikor és hogyan kapáljunk? Ujabb észleletek a juhtenyésztés köréből; Irányelvek a marhatenyésztés tárgyában; Jó tanácsok a jégkárosultak számára: Erdélyi Károly; A trágyáról.

III. A méhészeknek: A közönséges méhészet alapelve: Szentgyörgyi József.

IV. Szőlő termelőknek. A szőlő szaporításról: P. . . ; A szőlő betegségeiről: K. . . y.

V. A gyümölcsfa tenyésztőknek. Jelinek-féle gyümölcsfa tenyésztésről; Jelinek metszési rendszere: Mártonffy M.

VI. Vegyes. Észrevételek a szüretéről; Miért kell kapálni? V. S; A nagy szilva leírása és annak értékesítése: Schnabel Gyula; Nézetek a trágyáról.

VII. Minderikének: Az eczetről és annak hamisításáról: Léczfalvi B. László; Vizhatlan mész mindkét neme: Dr. Wöhler; Mastic cement: Dr. Ram-melsberg; A tintákról; többféle fekete tinta készítés módja, Sympathetikus jegyző, Baconnos féle réz és ezüst jegyző, elenyészhetetlen vörös tinták: Dr. Holley és más tudósok után; A pezsgő bor készítése: Dr. Schödlér szerint; Ürmös bor készítése: (K. . . v). Liszt hamisítása és próbájáról: Dr. J. A. Stockhard után; Bor hamisítása és próbája; Tej, tejjől hamisítása és próbája; Cognac készítése és hamisítása; A fa tartósságára van-e befolyással a vágás ideje? A tyukokról.

VIII. Vegyes. 1) A háztartás. 2) Gazdaszat, kertészet, baromtenyésztés. 3) Tűzművészet kedvelőinek. E rovat összesen **kilenczvennégy kitűnő, és a gyakorlati életbe vágó cikkecskét tartalmaz.**

Miután az ily dus tartalommal szerkesztett „UJ VILAG” naptár csak 2000 példányban nyomatik, a kik meg akarják azt szerezni, méltóztassanak alólírtnál mielőbb megrendelni.

➡ **Megrendelési ár csak 80 kr.** ➡

KERESZTESI PÁL,

„Uj Világ” naptár kiadója.